

Jak napisać skargę na przewlekłe prowadzenie kontroli

Jeśli wizyta urzędników w firmie zbyt się przedłuża, a sprzeciw nie przyniósł skutku, **przedsiębiorca może się odwołać do sądu administracyjnego**. Ta możliwość istnieje od 1 stycznia tego roku

Mateusz Medyński
radca prawny
Zimmerman
i Wspólnicy sp.k.

Wśród przedsiębiorców niewiele jest podmiotów, które nie są poddawane regularnym kontrolom ze strony organów administracji publicznej. Jeszcze mniej jest zwolenników takich kontroli, nawet jeżeli przedsiębiorca nie ma nic do ukrycia. Są one uciążliwe, zakłócają pracę firmy, niosą ryzyko konieczności sporów z organem.

Limity czasu trwania

Na szczęście są granice kontroli. Ustawa z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.; dalej: u.s.d.g.) przewiduje limity liczby dni kontroli w roku oraz wiele ograniczeń dotyczących kontroli przedsiębiorcy (np. zakaz kontroli przez ten sam organ w tym samym zakresie, co już przeprowadzona kontrola etc.). Przykładowo czas trwania wszystkich kontroli orga-

nu u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym nie może przekraczać: 1) w odniesieniu do mikroprzedsiębiorców – 12 dni roboczych; 2) w odniesieniu do małych przedsiębiorców – 18 dni roboczych; 3) w odniesieniu do średnich przedsiębiorców – 24 dni roboczych; 4) w odniesieniu do pozostałych przedsiębiorców – 48 dni roboczych (reguluje to art. 83 ust. 1 u.s.d.g.).

Sprzeciw do kontrolującego

A co jeżeli organ kontroli naru-
szy zakaz ustawowy i przeprowadzi kontrolę wbrew zakazowi lub przedłuży jej termin ponad dopuszczalny limit? Wówczas przedsiębiorca może wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organy kontroli czynności z naruszeniem przepisów.

Sprzeciw wnosi się pisemnie do organu podejmującego i wykonującego kontrolę i jednocześnie zawiadamia na piśmie kontrolującego.

Wniesienie sprzeciwu ma dodatkową zaletę: powoduje wstrzymanie czynności kontro-

lnych, których dotyczy, do czasu rozpatrzenia sprzeciwu.

Sprzeciw wnosi się w terminie trzech dni od wszczęcia kontroli wbrew zakazowi lub od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie limitu czasu trwania kontroli.

Organ, po rozpatrzeniu sprzeciwu, może odstąpić od czynności kontrolnych lub je kontynuować. Na wydanie postanowienia ma trzy dni robocze. Jeżeli tego nie zrobi w tym terminie, jest to równoznaczne z odstąpieniem od kontroli.

Nieusatysfakcjonowany treścią postanowienia organu kontrolnego przedsiębiorca może wnieść zażalenie do organu wyższego stopnia. Takie zażalenie składa się w terminie trzech dni od wydania postanowienia. Rozstrzygnięcie organu wyższego stopnia musi zapaść w terminie siedmiu dni od wniesienia zażalenia. Nie-
rozpatrzenie zażalenia w terminie oznacza automatycznie słuszność wniesionego zażalenia. Tak prezentowała się sytuacja dotychczas. W teorii wszystko jasne.

W praktyce powstawał jednak problem w sytuacji, w któ-

rej organ postanowił o kontynuacji kontroli, zaś zażalenie nie przyniosło skutku, kontrolę wznowiono i organ znów naruszył przepisy i przewlekłe prowadzi kontrolę. Do tej pory przedsiębiorca był bezsilny.

Teraz można też do sądu

Nowelizacja ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, która weszła w życie 1 stycznia 2017 r. w ramach pierwszego pakietu Morawieckiego, czyli pakietu przepisów ułatwiających prowadzenie biznesu w Polsce, wprowadziła w takiej sytuacji prawo do wniesienia skargi na przewlekłe prowadzenie kontroli (regulują tę kwestię dodane w art. 84 u.s.d.g. nowe ustępy 15a i 15b). Można ją wnieść po wyczerpaniu procedury dotyczącej rozpatrzenia sprzeciwu, czyli po rozstrzygnięciu zażalenia.

Ta ważna dla przedsiębiorców zmiana jest również wynikiem najnowszego orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego dotyczącego prawa podatnika do kwestionowania przewlekłości kontroli podatkowej (por. po-

stanowienie NSA z 24 listopada 2016 r., sygn. akt I FSK 1360/16).

Skargę wnosi się do sądu administracyjnego i powinna ona spełniać wymogi skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania (regulują to przepisy ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi; t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 718 ze zm.).

Ponieważ prawo do wniesienia skargi wpisano do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, która reguluje zasady niemalże wszystkich form kontroli przedsiębiorcy, i nie ograniczono jej do kontroli skarbowych (czego dotyczyło orzeczenie), w efekcie można obecnie skarżyć do sądu przewlekłość każdej kontroli (oczywiście dopiero po wyczerpaniu drogi: skarga na kontrolę – zażalenie – kontynuowanie kontroli).

Nie jest to rozwiązanie optymalne. Ustawodawca mógł zrobić znacznie więcej dla ułatwienia życia przedsiębiorcom niż tylko ten listek figowy, ale niemniej jest to dobry krok w kierunku ograniczania samowoli kontrolnej w Polsce.

Wzór

wpis stały: 100 zł

SKARGA NA PRZEWLEKŁE PROWADZENIE KONTROLI PRZEZ NACZELNIKA PIERWSZEGO URZĘDU SKARBOWEGO WARSZAWA-ŚRÓDMIEŚCIE W WARSZAWIE

Działając w imieniu **Szwagrex Jan Kowalski spółki komandytowej z siedzibą w Warszawie** jako jej komplementariusz (aktualny wypis z rejestru przedsiębiorców KRS w załączeniu), na podstawie art. 3 par. 2 pkt 8, art. 50 par. 1, art. 52 par. 2 i art. 54 par. 1 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. nr 153, poz. 1270 ze zm.) w związku z art. 84c ust. 15a ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.) wnoszę skargę na beczynność **naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście w Warszawie**, zarzucając naruszenie art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (dalej: u.s.d.g.) przez rażące przekroczenie terminów do załatwienia sprawy w postępowaniu i wnoszę o:

- 1) zobowiązanie **naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście w Warszawie** do odstąpienia od czynności kontrolnych w zakresie podatku od towarów i usług należnego za okres marzec – kwiecień 2012 r.
- 2) zasądzenie kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

I. Właściwość sądu

Skarżący ustalił właściwość Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na podstawie art. 13 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

II. Uzasadnienie zarzutów

1. 2 stycznia 2017 r. naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście (dalej: organ kontrolujący) w Warszawie wszczął kontrolę skarbową w przedsiębiorstwie skarżącego w zakresie podatku od towarów i usług należnego za okres marzec – kwiecień 2012 r.
2. 6 stycznia 2017 r. skarżący wniósł sprzeciw na podstawie art. 84c u.s.d.g. Organ kontrolujący 9 stycznia wydał postanowienie, na mocy którego oddalił sprzeciw i kontynuował czynności kontrolne. Postanowienie zostało skarżącemu doręczone 10 stycznia 2017 r. 11 stycznia 2017 r. skarżący złożył zażalenie na ww. postanowienie, które zostało oddalone 14 stycznia 2017 r. Postanowienie to zostało doręczone skarżącemu 16 stycznia i w tym dniu organ kontrolujący ponowił czynności kontrolne, które do dnia wniesienia niniejszej skargi trwają nadal.
3. Skarżący w świetle art. 104 u.s.d.g. jest mikroprzedsiębiorcą, w przedostatnim roku obrotowym zatrudniał bowiem dwóch pracowników i osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży usług w wysokości 500 000 zł, a zatem nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro.

Dowód: Sprawozdanie finansowe za 2015 r.

W związku z brzmieniem art. 83 ust. 1 pkt 1 u.s.d.g. w odniesieniu do mikroprzedsiębiorców czas trwania wszystkich kontroli w jednym roku kalendarzowym nie może przekraczać 12 dni. Limit ten został przekroczony przez organ kontrolujący 25 stycznia 2017 r., zaś sama kontrola skarbową nie została do dnia złożenia niniejszej skargi zakończona. Kontrola stanowi obciążenie dla niewielkiego przedsiębiorstwa skarżącego i znacząco utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej. W związku z oczywistą przewlekłością kontroli skarbowej w przedsiębiorstwie wniosek jak w petitum jest uzasadniony.

Załączniki:

- 1) aktualny odpis z KRS spółki,
- 2) sprawozdanie finansowe za rok 2015 r.,
- 3) odpis skargi,
- 4) dowód uiszczenia wpisu od skargi.

Jan Kowalski
Szwagrex sp. k.

Skargę adresujemy do wojewódzkiego sądu administracyjnego właściwego miejscowo dla siedziby organu administracyjnego, na przewlekłość kontroli którego skarży się przedsiębiorca.

Skargę składamy za pośrednictwem organu, którego beczynność lub przewlekłość kontroli skarżymy, żeby miał szansę zachować się prawidłowo przed rozpoznaniem skargi przez sąd.

Chodzi o organ kontroli pierwszej instancji. Przykładowo w sprawach kontroli skarbowej jest to naczelnik właściwego urzędu skarbowego.

Informacja o uiszczeniu wpisu od skargi. Kwota ustalona zgodnie z par. 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2003 r. nr 221, poz. 2193).

Miejsce na przedstawienie żądań. Jeżeli przedsiębiorca jest w nastroju bardzo bojowym, może dodatkowo zażądać pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej pracownika dokonującego czynności kontrolnych dotkniętych przewlekłością.

Ponieważ skargę na przewlekłość kontroli można wnieść tylko do wojewódzkiego sądu administracyjnego, podstawa się nie zmienia, trzeba tylko koniecznie sprawdzić właściwość miejscową nad organem prowadzącym kontrolę na stronach sądu administracyjnego.

Przedstawienie stanu faktycznego i prawnego. W tym miejscu opisujemy przebieg kontroli i procedury zażalenia, podając daty. Wskazanie dowodów potwierdzających twierdzenia w treści skargi.

Uzasadniamy i wyjaśniamy, dlaczego doszło do naruszenia przepisów o czasie trwania kontroli.

Pisaliśmy o tym...

„Kontrola w firmie. Jak skorzystać z najnowszych zmian” w tygodniku Firma i Prawo z 7 lutego 2017 r. (Dziennik Gazeta Prawna nr 26).

